

σημειώσεων και διασαφήσεων δ κ. Αύγουστος Μόμμσεν ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ, ἀποτελοῦντι μέρος σπουδαιοτάτου συγγράμματος *Περὶ τῶν ὥρων τοῦ ἔτους ἐν Ἑλλάδι* πρὸς καταρτισμὸν αὐτῆς ὁ σοφὸς ἐκδότης ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πάσας τὰς προεκδεδωμένας συλλογὰς παροιμιῶν καὶ οὐχὶ εὐαριθμούς ἀνεκδότους παροιμίας, ἀνακοινοθείσας αὐτῷ ὑπὸ διαφόρων λογίων ἐκ τινων μερῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἐκ τῆς συλλογῆς ταύτης θά σταχυολογῶμεν ἐκάστοτε ἐν τῇ *Ἑστίᾳ* τὰς εἰς ἕκαστον μῆνα ἀναφερομένας παροιμίας, θεωροῦντες τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν ὑπὸ πολλὰς ἐπὶ ψεῖς ἐνδιαφέρουσας καὶ πρακτικῶς οὐχὶ ἀνωφελῆ, διὰ τὴν παρ' ἡμῖν ἔλλειψιν ἐντελεστέρων καὶ ἐπιστημονικωτέρων τοιούτων παρατηρήσεων.

* *

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

Ἄπριλ' ἔστι κ' ἂν χιονίσθ
καλοκαίρι θά μύρση.

*

Ἄπριλ' ἔστι κ' ἂν χιονίσθ
καλοκαίρι θά μύρση.

*

Ἄπριλ' ἔστι κ' ἂν χιονίσθ
καλοκαίρι θά μύρση.

ἢ ἄλλως :

Ἄπριλ' ἔστι κ' ἂν χιονίσθ
καλοκαίρι θά μύρση.

Ἄπριλ' ἔστι κ' ἂν χιονίσθ
καλοκαίρι θά μύρση.

Ἄπριλ' ἔστι κ' ἂν χιονίσθ
καλοκαίρι θά μύρση.

Ἄπριλ' ἔστι κ' ἂν χιονίσθ
καλοκαίρι θά μύρση.

Ἄπριλ' ἔστι κ' ἂν χιονίσθ
καλοκαίρι θά μύρση.

Ἄπριλ' ἔστι κ' ἂν χιονίσθ
καλοκαίρι θά μύρση.

*

Ἄπριλ' ἔστι κ' ἂν χιονίσθ
καλοκαίρι θά μύρση.

Καὶ ἄλλως ἐν Μυκόνῳ :

Ἄπριλ' ἔστι κ' ἂν χιονίσθ
καλοκαίρι θά μύρση.

*

Ἄπριλ' ἔστι κ' ἂν χιονίσθ
καλοκαίρι θά μύρση.

1. Αἱ κατοικοῦσαι εἰς Θεσσαλίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀναφέρεται ἴσως εἰς τοὺς πλείονας ἐν τῇ Ἑστίᾳ πόντῳ κατὰ τὸν Μάιον.

Παροιμία μεσσηνιακὴ, ταυτόσημος ταῖς ἀνωτέρω. Ἐν Μάνῃ τὴν εὐφορίαν τῶν γεννημάτων καὶ τῶν ἄλλων προϊόντων τῆς γῆς ἐκ τῶν θροχῶν τοῦ Μαρτίου καὶ τοῦ Ἀπριλίου ἐκφράζει ἡ ἐπομένη παροιμία :

Ἄν βρέξῃ ὁ Μάρτης τριὰ νερά κ' ὁ Ἀπρίλης ἄλλα δύο,
νὰ ἰδῇς τοῦ Μάρτη τὰ κουκιά, τ' Ἀπρίλη τὰ σιτάρια,
νὰ ἰδῇς τὸν γεροκρίθαρὸν πῶς στρίφτει τὸ μoustάκι.

*

Ἄν βρέξῃ ὁ Ἀπρίλης δύο νερά κ' ὁ Μῆνης ἄλλο ἓνα,
χαρὰ 'ς ἐκεῖνα τὰ σπαρτὰ ποῦναι 'ς τὴ γῆ σπαρμένα.

Ἀνάλογος ταῖς προηγουμέναις, λεγομένη καὶ ἄλλως :

Ἄν κάμ' ὁ Ἀπρίλης δύο νερά κ' ὁ Μῆνης ἄλλο ἓνα,
χαρὰ 'ς ἐκεῖνο τὸ ζευγὰ ποῦχει πολλὰ σπαρμένα.

ἢ :

Ἄν βρέξῃ ὁ Ἀπρίλης δύο νερά κ' ὁ Μῆνης μὴ καὶ φένα,
ἀξίζει τὸ λαφόπουλο μ' ὅλη τὴν ἐλαφίνα.

Κατὰ τὸν Σαμουὴλ Jonhson, τὰ $\frac{9}{10}$ τῶν Ἀγγλων ποιητῶν ἐτελεύτησαν ἐν πενίᾳ. Ὁ μεγαλοφυὴς Μίλτων, πεπηρωμένος τὰς ὤψεις, ἠναγκάζετο νὰ ὑπαγορεύῃ εἰς τὰς θυγατέρας του τὴν ἐξαισίαν αὐτοῦ ποίησιν, τὴν ὁποίαν δὲν ἐδυνήθη νὰ πωλήσῃ πλέον τῶν εἴκοσι λιρῶν!

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

20.—Διατί ἀγγεῖον πήλινον ἢ μεταλλικόν, κενὸν τεθήμενον ἐπὶ τοῦ πυρὸς θραύεται ἢ καταστρέφεται, ἐνῶ πλήρες ὕδατος μένει ἀνέπαφον;

Διότι εἰς τὸ πλήρες ὕδατος ἀγγεῖον, τὸ θερμαντικόν, διερχόμενον διὰ τῶν παρειῶν ἀπορροφᾶται ἀδιακόπως ἀπὸ τοῦ ὕδατος, τὸ ὅποιον θερμαίνεται καὶ ἐξατμίζεται. Ἐνεκα τούτου δυνάμεθα νὰ βράσωμεν ὕδωρ ἐντὸς ἀγγείου, ἐκ χάρτου κατασκευασθέντος, εἰς τὴν φλόγα λαμπάδος, χωρὶς ὁ χάρτης νὰ καῇ.

21.—Διατί καλύπτοντες τὸ πῦρ μὲ τέφραν δυνάμεθα νὰ τὸ διατηρήσωμεν ἐπὶ πολλὰς ἔτι ὥρας;

Διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ τέφρα ἀφίνει πολὺ δυσκόλως τὴν θερμότητα νὰ ἐξέλθῃ, διὰ τοῦτο καλεῖται καὶ κακὸς ἀγωγὸς τοῦ θερμαντικοῦ· ἀφ' ἑτέρου ἐμποδίζει τὴν ἀμεινον ἐπαφὴν τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, ὅστις διὰ τοῦ ὀξυγόνου του συντελεῖ εἰς τὴν καύσιν, ἥτις γίνεται πολὺ βραδέως ὅταν τὸ πῦρ ᾖ καλυμμένον.

Πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν ἔπρεπε τις νὰ πληρώσῃ 161 δραχμὴν διὰ νὰ λειάνῃ καὶ νὰ ρινίσῃ σιδηρᾶς ἐπιφανείας.

Σήμερον ἡ αὐτὴ ἐργασία γίνεται διὰ τῆς μηχανῆς ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς καὶ 12 λεπτῶν.